

Európai egészségügyi unió: a mentális egészség új, átfogó megközelítése

https://health.ec.europa.eu/system/files/2023-06/com_2023_298_1_act_en.pdf

Az Európai Bizottság – az **Ursula von der Leyen** elnök által az Unió helyzetéről szóló, 2022. évi beszédben tett kötelezettségvállalásnak megfelelően – **2023. június 7-én bejelentette az európai egészségügyi uniót egy új, a mentális egészség átfogó megközelítésére vonatkozó pillérrel.**

Ez az első, igen fontos lépés afelé, hogy a mentális egészség fontossága egyenrangú szintre kerüljön a fizikai egészségével, és hogy kialakuljon a mentális egészséggel kapcsolatos kérdések új, ágazatközi szemlélete. **A Bizottság 20 kiemelt kezdeményezés útján, különböző pénzügyi eszközökből 1,23 milliárd eurós uniós finanszírozással fogja támogatni a tagállamokat abban, hogy kellő figyelmet tudjanak fordítani állampolgáraik mentális egészségére.**

A COVID-19 világjárvány előtt a mentális egészségügyi problémák már minden hatodik embert érintettek az EU-ban, és ez a helyzet az elmúlt években tapasztalt példátlan válságok miatt tovább romlott. A cselekvés elmulasztásának költségei jelentősek, évente 600 milliárd eurót tesznek ki.

A mentális egészség számít: a mentális egészséggel kapcsolatos problémák kezelésének kulcselemei

Tekintettel arra, hogy az emberek egyre nehezebben birkóznak meg a jelentős technológiai, környezeti és társadalmi változások hatásaival, a mentális egészséggel kapcsolatos uniós fellépés három irányadó elvre összpontosít:

- i) megfelelő és hatékony megelőzés,
- ii) magas színvonalú és megfizethető mentális egészségi ellátáshoz és kezeléshez való hozzáférés, valamint
- iii) a társadalomba történő visszailleszkedés a felépülés után.

Az átfogó megközelítés az összes szakpolitikában vizsgálja a mentális egészség kérdését, hogy felismerje a rossz mentális egészségi állapotból eredő kockázati tényezők sokrétűségét. E

megközelítést követve a konkrét intézkedések a szakpolitikák széles területére terjednek majd ki, és az alábbiakra irányuló erőfeszítéseket foglalják magukban:

- **A jó mentális egészség előmozdítása** a megelőzés és a korai felismerés segítségével, többek között a depresszió és az öngyilkosság megelőzésére vonatkozó uniós kezdeményezés, a mentális egészség európai kódexe és az egészséges agyműködéssel kapcsolatos kutatások megerősítése révén.
- Olyan **képzések és kapacitásbővítés támogatása**, amelyek a szakpolitikákon átívelő módon járulnak hozzá a mentális egészség megerősítéséhez, valamint elérhetőbbé teszik a kezelést és az ellátást. Az intézkedések magukban foglalják a szakembereknek szóló képzési és csereprogramokat, valamint a mentális egészséggel kapcsolatos nemzeti szintű reformok technikai támogatását.
- **A munkahelyi mentális egészség biztosítása** a figyelemfelkeltés és a megelőzés javítása révén. Erre például az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség uniós szintű figyelemfelkeltő kampányai, valamint a munkahelyi pszicho-szociális kockázatokra vonatkozó esetleges jövőbeli uniós kezdeményezés révén kerül sor.
- **A fejlődésben levő gyermekek és a fiatalok védelme** a legsérülékenyebb életkorban, tekintettel a fokozottan jelentkező nyomásokra és kihívásokra. Az intézkedések közé tartozik a gyermekek és a fiatalok mentális egészségével foglalkozó hálózat, a gyermekeknek szóló megelőzési eszköztár, amely a mentális és fizikai egészséget meghatározó legfontosabb tényezőkkel foglalkozik, valamint a hatékonyabb védelem biztosítása az online és a közösségi médiában.
- **A kiszolgáltatott csoportok megsegítése** célzott támogatások révén, amelyekben a leginkább rászorulóknak részesülnek, például az idősek, a nehéz gazdasági vagy társadalmi helyzetben lévők és a migráns/menekült lakosság. Fokozott figyelmet kell fordítani a konfliktus sújtotta lakosságra, különösen az ukrajnai lakóhelyüket elhagyni kényszerülő emberekre (különösen a gyermekekre), valamint a háborús traumának kitett ukrajnai gyermekekre.
- **Nemzetközi szintű példamutatás**, figyelemfelkeltés és humanitárius vészhelyzetekben nyújtott minőségi mentális egészségügyi támogatás révén.

Háttér-információk

A mentális egészségügyi problémák már a Covid19-világjárvány előtt is mintegy 84 millió embert érintettek az EU-ban, és a számok azóta csak romlottak. A világjárvány további nyomást gyakorolt a mentális egészségre, különösen a fiatalok és a már meglévő mentális problémákkal küzdő személyek körében. Az Unió helyzetéről szóló, 2022. szeptemberi értékelő beszédében Ursula von der Leyen elnök ígéretet tett a mentális egészséggel kapcsolatos új kezdeményezésre. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/speech_22_5493

A kezdeményezés az Európai Parlament felhívásaival és a polgárok által az Európa jövőjéről szóló konferencia keretében előterjesztett javaslattal is foglalkozik. A mentális egészséggel kapcsolatos fellépés elmaradásának költségei jelentősek, és az előrejelzések szerint emelkedni fognak a társadalmi, politikai és környezeti változásokhoz, a fokozott digitalizációhoz, a gazdasági nyomáshoz és a munkaerőpiac radikális változásaihoz kapcsolódó globális kihívások miatt. A mentális egészségügyi problémák összköltsége – amely magában foglalja az egészségügyi rendszerek és a társadalombiztosítási programok költségeit, valamint az alacsonyabb foglalkoztatottságot és munkavállalói termelékenységet is – a becslések szerint az uniós országok GDP-jének több mint 4%-át

teszi ki, ami évente több mint 600 milliárd eurónak felel meg. https://health.ec.europa.eu/state-health-eu/health-glance-europe/health-glance-europe-2018_en

További információk: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/european-health-union/comprehensive-approach-mental-health_hu

JA ImpleMENTAL a mentális egészség területén a bevált gyakorlatok végrehajtásáról szóló együttes fellépés egy olyan uniós kezdeményezés, amely az EU/EGT-országok közötti együttműködést helyezi előtérbe a polgárok mentális egészségének javítása érdekében. A projekt 21 ország 40 partnerét vonja be, akik az EU egészségmegőrzéssel és megelőzéssel foglalkozó irányítócsoporthoz által kiválasztott két legjobb gyakorlat: a „Mentális egészségügyi reform Belgiumban” (Mental health reform in Belgium) és az „Az öngyilkosság megelőzése - Ausztriában SUPRA” (Suicide Prevention Austria) átadására fognak össze. További információ: <https://ja-implamental.eu/>